

B52.118 Jón

Helyi Gyűjtemény

KATONA JÓZSEF

SZINHÁZ

Helyi Gyűjtemény

Lehár Ferenc

*Luxemburg
grófja*

KECSKEMÉT

1962 — 63

LEHÁR FERENC:

Luxemburg grófja

Nagyoperett 3 felvonásban.

Szövegét átdolgozta: Békeffy István és Kellér Dezső.
A zenét az új szövegeknyvhöz alkalmazta: Rékai Miklós.
Versek: Gábor Andor és Szenes Iván.

SZEREPLŐK:

René	Mucsi Sándor
	Máday Endre
Angela	Gyólay Viktória
	Szegő Zsuzsa
Sir Bazil	Baracsi Ferenc
	Balogh Rózsa
Juliette	Dévényi Cecília
Brissard	Pethő István
	Göndör Klára
Fleury	Mojzes Mária
Lord Lanchester	Simon Géza
Lord Worchester	Dánffy Sándor
Lord Winchester	Liliom Károly
Bírósági elnök	Szalma Sándor
Anyakönyvvezető	Komlós József
Coralie	Kondor Klára
Sidonie	Móricz Ildikó
Marschand	Vincze Pál
Saville	Nagy Sánaor
Croisier	Kuppán Ferenc
Főpincér	Süle Géza
Lakáj	Budai László
Portás	Száraz Ferenc

Díszlettervező: Csinády István Karnagy: Kerny Kálmán
Jászai-díjas

Jelmeztervező: Márton Aladár Koreográfia: Sallay Eta

Rendező: LOVAS EDIT

Lehár Ferenc

Az operett történetét három nagy fejezetre lehet osztani. Az elsőt Offenbach neve teszi naggyá, a másodikat Straussé, a harmadikat Lehár. Mikor már mindenki az operett haldoklásáról beszélt, s a közönség elfordult a Strauss-utánpótlástól, egy új név jelent meg az operett-plakátokon: *Lehár Ferenc*. 1902. november 25-én mutatta be a Theater an der Wien a Bécsi asszonyokat s ezzel egy páratlan karriert indított meg. Műveit a világ minden részén állandóan játsszák, a *Vígözvegy*, a *Luxemburg grófja*, a *Mosoly országa* harminc operettje közül a legnépszerűbb. Vajon mi lehet maradandó sikerének a titka?

„*Fiatal komponista koromban — írja a 76 esztendősen Lehár — egyre inkább láttam és éreztem, hogy az operettet már nem tartják művészetnek, művészeti ágnak, hanem csak egyszerű szórakozásnak, amelyet ugyanis hamar elfeled az ember. Az operettbárgyúság-kifejezés már szállóigévé vált. Operettlibrettónál együgyűbb dolgot már el sem tudtak képzelni. Akkoriban sokat törtem a fejem a dolgon és végül is arra a meggyőződésre jutottam, hogy ez a balítélet és lekicsinylés azért olyan általános, mert az operett cselekménye teljesen valószínűtlen, mondhatni ostoba. A színpadon mozgó figurákból hiányzik a szív, a lélek. Elhatároztam, hogy változtatok ezen a dolgon... embereket teremtek és ezeket úgy ábrázolom a színpadon, hogy akár köztünk is élhetnének, embereket, akik éppen úgy szeretnek és szenvednek, mint mi. Természetesen úgy gondoltam, hogy mindezt zenével fejezem ki, tehát, ha a cselekmény úgy kívánja, operai eszközökkel élek.*”

Lehet, hogy e szándék megvalósítása a siker titka? Vagy pedig az, hogy szerencsésen, nagy tehetséggel és invencióval találta meg az utat a „nagyközönség” szívéhez. Érzelem, könny, nagy indulatok, érdekes emberek, érdekes helyzetek — ezek a Lehár operettek fő kellékei. Nem talált ki újat, hiszen mindez elődeinél is megtalálható volt, de ezek adagolása, dallamgazdagsága, a zenekar tökéletes ismerete és felhasználása — ezeket nem sokan tudták úgy, mint Lehár.

Élete a XX. századi „világpolgár” stílusa szerint alakult. Mint annyi nagynevű színpadi szerző társa ő is éppen úgy otthon volt Bécsben, mint Párizsban, New-Yorkban, mint Budapesten. A színházak és a szállók a világvárosok-

ban hasonlítottak egymásra — s az operettkedvelők nagy táborra Lehár Ferencet mindig, mindenütt nagy szeretettel fogadta.

A bécsi operett e nagymestere magyar volt. Komáromban született 1870. április 30-án. Dédatyja tiszt volt Napoleon seregében, de fogságba esett, megszökött és a Morvaországi Brünlitz várában elrejtőzött. Ott is telepedett le, feleségül véve azt a lányt, aki szökésében segítette. Lehár atyja Szudétaföldről származott Bécsbe. Itt trombitás lett az ezrednél, majd katonakarmester. Komáromi állomás helyén megismerkedett Neubrandt Krisztinával, négy hét múlva feleségül vette. Házasságukból született Lehár Ferenc. A kisfiú szüleivel végigvándorolta az osztrák—magyar helyőrségeket. Hatéves korában anyja születésnapjára dalt komponált, kitűnően zongorázott, hegedült. Csodagyerek volt. 18 éves korában a Bremen-Elberfeldi színház hangversenymestere lett, egy év múlva pedig apja katonazenekarának szólóhegedűse. S húszéves fővel az osztrák—magyar monarchia legifjabb katonakarmestere: Losoncon. Itt négy évet töltött és megismeri a népszerűség boldogító érzését. A csinos, fiatal, szőke katonakarmester akár végigvonult Losonc utcáin, akár térzenét adott — úgy ünnepezték, hogy katonabandát sem azelőtt, sem azután soha. Ekkor már neves kiadóknál jelennek meg első dalai, indulói, keringői. Aztán két év Pólában, egy Triesztben és utána Bécs! Harminckét éves, amikor először játssza a Theater an der Wien az operettjét, s alig egy hónap múlva már a következők. Sikere van mindkettővel, de a világhír, az igazi nagy siker csak három év múlva, 1905. december 28-án következik be. Akkor mutatja be ugyancsak a Theater an der Wien a Víg özvegyet.

Szállóigévé lett egyik kritikusanak megállapítása: „Jelenleg a drámai zene három fajtája létezik: opera, operett és Lehár.” Lenar esetében nemcsak arról van szó, hogy nem folytatta Offenbach, vagy Strauss útját, de egészen mást adott! Semmi kapcsolat nem fűzte sem az elődökhöz sem a kortársakhoz. Csak önmagából merített — s zenéje nem hasonlított semmi máshoz, csak a lehári muzsikához. S a haladó, de meg nem halt operettnek éppen erre volt abban a pillanatban szüksége — új utakat járó, a nagybeteg műfajt feltámasztani tudó zsenire. Az úton aztán olyan tehetségesek sorakoztak alig néhány év múlva mögötte, mint Kálmán Imre, Jacobi Viktor, Huszka Jenő, Ábrahám Pál, hogy csak a magyarokat említsük a sorból.

„Meg akartam hódítani az emberek szívét” — írta Lehár a végrendeletében — azt hisszük, hogy csak keveseknek sikerült szándékuk ily maradéktalan megvalósítása.

S. O.

Találkozások

Amikor tíz évvel ezelőtt átléptem a Debreceni Csokonai Színház küszöbét és először kerültem a vasfüggöny mögé, a színházi élmény másik oldalára, az első előadás amit láttam Lehár Ferenc: Luxemburg grófja volt. A nézőtéren elsötétültek a lámpák és a karmester intésére felcsendült a muzsika. A színpadon karneváli menet hirdette, hogy szép az élet, a dal, a tánc, a fiatalság. Szerelem és válás, tiszta érzelmek és érdek és kacagás. Tudtam, éreztem először, de nem utoljára találkoztam Luxemburg grófjával.

Azóta eltelt tíz év. Egymást váltották a feladatok, klaszszikusok, társadalmi drámák, operettek, csak Luxemburg grófja nem jött a várt találkozóra. És mégis! Az idei színi évad első feladataként megérkezett, hogy a kecskeméti közönséget is meghódítsa csakúgy mint a színészeket és a rendezőt.

Lehár Ferenc műve abba a kedves korba idéz bennünket, amikor Bleriot átrepülte a csatornát, az emberek elkezdtek kóstolgatni a mozi ízét és Párizs utcáin feltűntek az első autók. Egy gazdag és arisztokratikus világban, ahol pénzért minden kapható, élnek és szeretnek a darab hősei, tisztán, emberien, ahogy kell ellenállva a pénz és a siker csábításainak. Angela és René szerelme és hűsége diadalmaskodik, a műfaj keretein belül példázva, hogy végülis győz a fiatalság és a tisztaság.

Az együttes nagy jókedvvel készül a darab színrevitelére, hiszen az ábrázolandó személyek fiatal, az élet kezdetén álló művészek, gondolataik, érzésviláguk, élményanyaguk közös.

Én pedig remélem, hogy ennek a második találkozásnak aktív részeseként ugyanolyan maradandó és kedves élményt nyújthatok a közönségnek, mint amelyet Luxemburg grófja adott nekem, az első találkozás alkalmával.

Lovas Edit

*A Luxemburg grófja
főszereplői*

GYÓLAY VIKTÓRIA

MUCSI SÁNDOR

BARACSI FERENC

BALOGH RÓZSA

GÖNDÖR KLÁRA

PATHÓ ISTVÁN

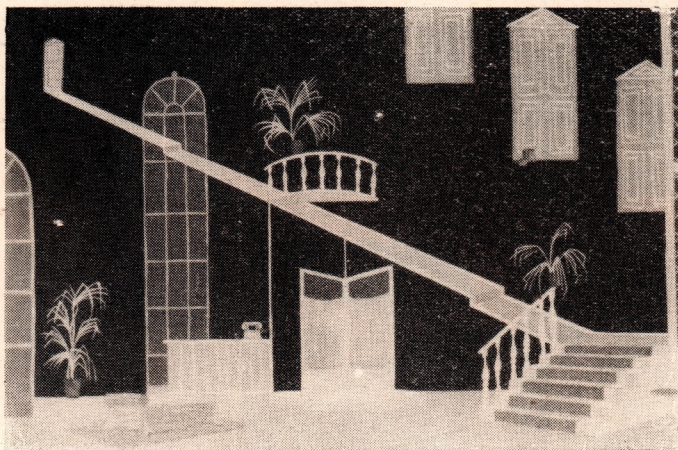
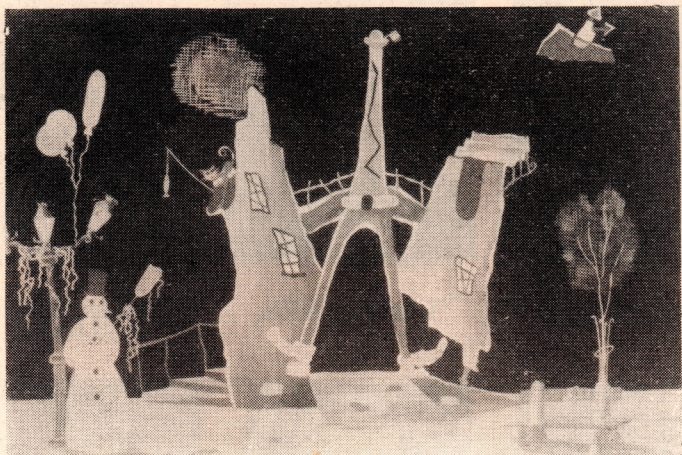
Luxemburg grófja

Bazil herceg szerelmes Argelába, az Opera ünnepelt énekesnőjébe. Feleségül is venné — ámde nem házasodhatik rangján alul, ezért keres egy tönkrement arisztokratát, aki jó pénzért hajlandó előkelő nevet adni az énekesnőnek, hogy majd Bazil mint egy arisztokrata elvált feleségét vehesse el. Angéla Fleury rábeszélésére belemegy a házassági komédiába. A kiszemelt férjjelölt: René, Luxemburg grófja, éppen kínos anyagi helyzete miatt elfogadja Bazil ajánlatát: ismeretlenül feleségül vesz egy nőt, akitől három hónap múlva elválík — és akivel addig sem találkozhat.

Angéla és René megtartják az esküvőt — egy spanyolfal két oldalán, Bazil jelenlétében, s a szertartás végén így énekelnek: „Jobbra ön, balra én...”

A második felvonás három hónappal később játszódik le Angéla palotájában. Az egymást nem ismerő házasfeleket a véletlen hozza össze. Megismerkednek és megszeretik egymást. Bazil rémülten látja, hogy René és Angéla együtt vannak, sietve küldené el Renét, de éppen ez teszi gyanússá a helyzetet. René megtudja, hogy szerelme tárgya — a felesége. Szemrehányással illeti. De e téren mindketten egyformán bűnösök — hiszen mindketten — látszatházasságot kötöttek — egymással. Bazil minden erőlködése hiábavalónak bizonyul, nem tehet ellenük és növekvő érzéseik ellen semmit, mert a megállapodás szerint még egy napig házasok.

A harmadik felvonás a következő nap játszódik, amikor is a póruljárt Bazilnak végképpen tudomásul kell vennie, hogy Angéla sem mint lenézett énekesnő, sem mint előkelő Luxemburg grófné nem lesz a felesége. Közben pedig sok humorral és derüvel szövődik Bissard és Juliett szerelme is, ahol őszinte érzések hajtják egymás felé a fiatalokat.

Csinády István színpadképe a Luxemburg grófjához.

Máday Endre

Mojzes Mária

Szegő Zsuzsa

Dévényi Cecília

Szalma Sándor

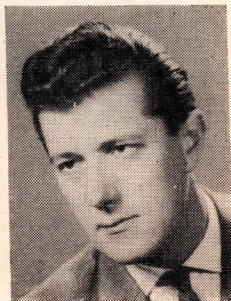
Dánffy Sándor

Komlós József

Simon Géza

Liliom Károly

Csinády István
Jászai-díjas

Márton Aladár

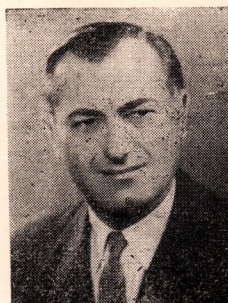
Kerny Kálmán

Süle Géza

Gombos Júlia

Budai László

Nagy Sándor

Móricz Ildikó

Vincze Pál

Kondor Klári

ÁRA: 1,50 Ft

1971 AUG 11

szabvány

szabvány

szabvány

szabvány

szabvány

szabvány

Készült 1500 példányban $\frac{1}{2}$ (A/5) iv terjedelemben
az MNOSZ 5601—59. és 5602—55. sz. szabványok szerint

Szerkeszti: Siklós Olga

62. 3474 BNYV Kecskemét — Fk.: Nádasdy Ferencné